

POSTANOWIENIE

6 marca 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Krzysztof Wesołowski

na posiedzeniu niejawnym 6 marca 2025 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa A. W.

przeciwko B. P. i T. P.

o zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej B. P. i T. P.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie

z 23 lutego 2024 r., VII AGa 460/23,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od pozwanych na rzecz powoda tytułem kosztów postępowania kasacyjnego 2700 (dwa tysiące siedemset) złotych.**

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną pozwanych B. i T. P. od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 23 lutego 2024 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub

wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek umożliwiających realizację publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Nie w każdej zatem sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłankach uregulowanych w art. 398⁹ § 1 pkt 3 i 4 k.p.c. Przesłanki te nie zostały spełnione.

Skarżący wnieśli o przyjęcie do rozpoznania ich skargi kasacyjnej „z uwagi na fakt, iż zachodzi nieważność postępowania jako, że w składzie orzekającym brała udział Sędzia X.Y. powołana na urząd sędziego w sądzie powszechnym na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8.12.2017 r. „o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz innych ustaw , co narusza standard niezawisłości i bezstronności w rozumieniu art. 45 ust 1 Konstytucji RP i art. 45 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust.1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, a nadto wobec nierozpoznania istoty sprawy skarga jest oczywiście uzasadniona, z uwagi nie zbadanie w pełni merytorycznego zarzutu przedawnienia podniesionego przez pozwanych, poprzez nie wypowiedzenie się co do podstawy przedawnienia w kontekście roszczenia okresowego a także brak ostatecznego rozstrzygnięcia o podstawie prawnej dochodzonego roszczenia, w szczególności poprzez przyjęcie, że doszło

do zawarcia umowy nienazwanej zbliżonej do umowy pożyczki z pominięciem skutków w kontekście właściwych terminów przedawnienia.”

Odnosząc się do sygnalizowanej przez skarżących nieważności postępowania należy wskazać, że *de lege lata* zarzut bezstronności dotyczący bezstronności sędziego może zostać postawiony jedynie w oparciu o skonkretyzowane okoliczności, wskazujące na zagrożenie występowaniem bezstronności w danym, konkretnym przypadku. Nie jest wystarczające odniesienie się jedynie do trybu powołania tej osoby przez aktualnie działającą w Polsce Krajową Radę Sądownictwa (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 13 grudnia 2022 r., I CSK 3738/22). Skarżący nie wskazują żadnego związku pomiędzy okolicznościami, powołania SSA X.Y. a rozpatrywana przez nią sprawą.

Jednocześnie art. 42a § 3-13 ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych przewiduje procedurę testu bezstronności sędziego, natomiast pełnomocnik skarżących nie skorzystał z niej na etapie postępowania przed Sądem Apelacyjnym. Co oznacza, że wówczas skarżący nie mieli zastrzeżeń co do bezstronności i niezawisłości sędzi. Nie mogą, więc na etapie postępowania wywołanego skargą kasacyjną powoływać się z tego powodu na nieważność postępowania.

Z kolei oczywista zasadność skargi, przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., zachodzi wówczas, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań, wynika, że doszło do kwalifikowanego naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego (postanowienia Sądu Najwyższego: z 5 grudnia 2013 r., III SK 19/13; z 3 grudnia 2014 r., III PK 75/14), a przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają uwzględnienie skargi (postanowienia Sądu Najwyższego: z 5 października 2007 r., III CSK 216/07; z 20 marca 2014 r., I CSK 18/14).

Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest zatem oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego:

z 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02; z 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07; z 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08 i z 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08). Skarżący musi więc wykazać, że następstwa wytkniętej w skardze wadliwości postępowania i orzekania były tego rodzaju (bądź skali), że kształtowały one lub współkształtowały treść kwestionowanego w sprawie orzeczenia (postanowienia Sądu Najwyższego: z 10 lutego 1997 r., I CKN 57/96; z 24 października 2006 r., II PK 38/06 oraz wyroki Sądu Najwyższego: z 17 marca 2006 r., I CSK 63/05; z 5 grudnia 2007 r., II PK 103/07; z 16 czerwca 2011 r., III UK 213/10).

Co się tyczy oczywistej zasadności skargi kasacyjnej należy wskazać, że Sądy obu instancji uznały, że na zasadzie swobody umów strony zawarły umowę nienazwaną, najbardziej zbliżoną w swej istocie do umowy pożyczki. W związku z tym, że zasada swobody umów pozwala stronom zawierać umowy, które nie dają się przyporządkować jakiegokolwiek typowi ustawowemu, do umów takich stosuje się bezpośrednio normy dotyczące umów w ogólności oraz w drodze *analogii legis* przepisy dotyczące tych umów nazwanych, do których umowy nienazwane są najbardziej zbliżone swym charakterem prawnym (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 16 lutego 2001 r., IV CKN 269/00). Natomiast spłata pożyczki w ratach nie jest świadczeniem okresowym w rozumieniu art. 118 k.c. Okoliczność bowiem, że pożyczka jest spłacana ratalnie, nie zmienia charakteru tego roszczenia – w roszczenie okresowe (por. wyrok Sądu Najwyższego z 2 października 1998 r., III CKN 578/98). Tym samym Sądy obu instancji słusznie uznały, że w sprawie nie znajdzie zastosowania 3 letni termin przedawnienia, a roszczenie powoda nie było przedawnione.

Wobec powyższego, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 i art. 99 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.

M.L.

[a.ł]

